

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C266 – LEE40**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 22 juni 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de organisatie van het openbaar onderzoek over het gewestelijk milieubeleidsplan 2011-2015	3
Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de gevolgen voor het milieu van de door de petroleumfederatie gevraagde verlaging van de belasting op benzine en de stand van zaken met betrekking tot de volledige terugbetaling van de roetfilter en de vergroening van de autofiscaliteit	7
Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de onduidelijkheid over afwaterende grachten niet in eigendom van de overheid	10
Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het tekort aan transparantie in de watersector	13

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de organisatie van het openbaar onderzoek over het gewestelijk milieubeleidsplan 2011-2015

De heer Bart Martens: Minister, mijn vraag gaat over het openbaar onderzoek over het milieubeleidsplan. We hebben gehoord dat van 14 juni tot 14 augustus het openbaar onderzoek loopt. Ik heb begrepen van de heer Cockx dat de gemeenten wel wat tijd krijgen om desnoods het openbaar onderzoek later op te starten. De termijn is nogal rekbaar.

Mijn eerste vaststelling is dat de termijnen van het decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid (DABM) niet gevolgd zijn. Het decreet zegt dat in principe het ontwerp van milieubeleidsplan minstens 8 maanden voor de inwerkingtreding vastgesteld moet zijn door de Vlaamse Regering om het proces tijdig te kunnen afronden. Die timing is niet gerespecteerd, want het ontwerpplan werd pas begin juni door de Vlaamse Regering vastgesteld.

Tweede vaststelling: het onderzoek loopt grotendeels in de vakantieperiode. Het is dan niet evident om burgers warm te krijgen om het stuk door te nemen en bezwaren te uiten. De timing is ongelukkig.

Het DABM stipuleert dat gedurende de 60 dagen van het openbaar onderzoek er in elke provincie minstens één informatie- en inspraakvergadering georganiseerd moet worden. Op de website is daarvan echter niets terug te vinden. Ik heb ook via collega's in de provincieraad en dergelijke gepolst hoe ver het staat, maar ze weten daar van niets. Komen die provinciale informatie- en inspraakmomenten er nog?

De gemeentebesturen moeten tegen 1 oktober een advies geven, tenzij het openbaar onderzoek iets later werd opgezet. Het lijkt me wenselijk hiervoor ook het advies te vragen aan de gemeentelijke milieuraad. Die adviesverplichting is min of meer vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst. Het is mij onduidelijk in welke mate bij de gemeenteraden effectief wordt aangedrongen op dat advies van de milieuraad.

Een bijkomend punt is het advies van de provincie. Het lijkt me logisch dat de provincies hun advies laten bepalen door de provincieraad. Klaarblijkelijk zijn er slechts twee van de vijf provincies die voor het aflopen van de deadline nog een provincieraad hebben gepland. Dat zijn Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant. De andere drie zouden in de materiële onmogelijkheid zijn om nog advies uit te brengen, tenzij het trucje wordt toegepast dat de heer Cockx aanhaalde, namelijk dat men op 1 juli een schrijven zou richten aan de bestendige deputaties om binnen 90 dagen advies af te leveren. Dan zouden ze iets meer tijd hebben en alle vijf nog een advies kunnen vaststellen. Minister, zult u dat zo aan de bestendige deputaties overmaken? Zult u hen in de gelegenheid stellen nog een advies af te leveren?

Wat is de reden van de slechte timing van het openbaar onderzoek, die duidelijk afwijkt van de planning zoals bepaald in het DABM? Worden er provinciale infosessies georganiseerd? Zo ja, waar en wanneer? Wordt aan de gemeenten gevraagd om ook het advies van hun gemeentelijke miniraad in te winnen voor het afleveren van het eigen met redenen omkleed advies?

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, de heer Cockx heeft al een paar knelpunten vermeld. De Vlaamse Regering neemt een beslissing op 4 juni, wat te laat is. Ze moet dat doen uiterlijk 8 maanden voor het nieuwe plan in werking treedt. We hebben gehoord dat er problemen zijn met gemeenten én provincies. Een openbaar onderzoek in volle vakantie kan voor ons niet.

In het plan staat een langetermijndoelstelling: meer maatschappelijke actie is verantwoord. Daar gaan we naar streven. Als we dat willen organiseren, moeten we zeker het openbaar onderzoek in de kiem smoren. Dan hebben we van die maatschappelijke actie geen last. In de zomer zijn er geen begeleidende maatregelen en geen informatiemomenten. Inspraak is dan

zo goed als onmogelijk. Zelfs met onze parlementaire werkzaamheden, onze commissie en ons advies kunnen we in tijdsnood geraken. Ik vind dat geen manier van werken.

Als dat een belangrijk plan is, waarom krijgen we hier dan geen tekst? Dan hadden we onze commissiewerkzaamheden ook veel beter kunnen plannen en had het advies op tijd klaar kunnen zijn. Dat is nu allemaal niet mogelijk. Wij vinden dat flagrant. We zullen een voorstel van resolutie indienen om te vragen om het openbaar onderzoek te verlengen en inspraak mogelijk te maken in plaats van op voorhand te aborteren.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister, ik heb een bijkomende vraag. Er zijn nog andere instanties die een advies moeten geven, zoals de Minaraad en de SERV. Kunnen zij binnen die timing werken? Voor hen valt het net zo goed in de vakantieperiode.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, ik sluit me aan bij de vraag. Ik heb al gevraagd naar de timing in de gemeenten. Ze hebben de vraag gekregen om op zeer korte termijn een openbaar onderzoek te organiseren. Ik heb begrepen dat hun advies pas tegen 1 oktober klaar moet zijn, en dat er enige speelruimte bestaat zodat ze een degelijk openbaar onderzoek kunnen organiseren. Het feit dat het in de zomer valt, kan inderdaad een algemene bemerking zijn, maar ik stel vast dat dit voor alle andere openbare onderzoeken die worden georganiseerd inzake andere dossiers, blijkbaar geen probleem is. Het werd hier nog nooit als een probleem opgeworpen dat openbare onderzoeken in de zomer worden georganiseerd. Ik stel me de vraag of dit effectief een probleem is. Weliswaar is het belangrijk dat de gemeenten deze taak serieus nemen en de tijd nemen om het openbaar onderzoek te organiseren en om tegen 1 oktober terdege een advies te brengen. Dat geeft volgens mij ook aan het parlement ruimte voor de nodige inspraak.

Minister, ik heb een bijkomende vraag, want er zijn inderdaad een aantal knelpunten bij de opmaak. De timing van 8 maanden wordt vooropgesteld. Ik ben ook bezig met de jeugdbeleidsplannen en dergelijke, en daarvoor is in een langere periode voorzien. We moeten vaststellen dat 8 maanden wel heel kort is voor een timing. Hoe evalueert u die timing? Zijn er knelpunten opgedoken? Zijn er eventuele bijstellingen noodzakelijk met het oog op de toekomst? Indien dat het geval is, kunnen we daar beter ook rekening mee houden vanuit het parlement.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik heb daarnet ook al even gezegd dat de gemeentelijke milieudiensten in Vlaanderen de brief met het in openbaar onderzoek brengen van het milieubeleidsplan pas heel laat hebben ontvangen. Ik weet niet of u de hoorzitting zelf ook hebt gevolgd. Wij hebben in de gemeente Kampenhout de brief pas ontvangen op 10 juni. Het verzoek was om het op 14 juni van start te laten gaan. Wij hebben geluk gehad, ons schepencollege kwam bijeen op maandag 14 juni en dus zijn wij daar nog net in geslaagd, maar in veel gemeenten was dat niet het geval.

We hebben daarnet ook vastgesteld dat de Minaraad en de SERV wel 3 maanden hebben om hun advies te verlenen. Ik ben heel nieuwsgierig naar uw antwoord. Ik denk dat we allemaal, over de partijgrenzen heen, van mening zijn dat inspraak heel belangrijk is. Ik ben dus heel nieuwsgierig naar uw antwoord op deze vraag.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, dames en heren, ook voor mij is inspraak heel belangrijk. Ik wil ook meegeven dat het MINA-plan 4 zoals het oorspronkelijk was opgemaakt, tijdig klaar was en dat er inderdaad een vertraging is geweest bij het agenderen door de Vlaamse Regering, die had te maken met een aantal voorafgaande besprekingen – de heer Martens weet waarschijnlijk wel hoe dat komt.

Het verlengen of verschuiven van het openbaar onderzoek om ook buiten de vakantieperiode inspraak toe te laten, is onwettig. Het decreet van 5 april 1995, waar u allen naar verwijst, gebiedt immers de gemeentebesturen, die 30 dagen de tijd hebben om de gemeenteraad te raadplegen, om het advies voor 1 oktober aan het planningsteam toe te sturen. Dat is dus de datum die we moeten halen. Om te voldoen aan het decreet, zullen er per provincie infosessies georganiseerd worden. Ik heb daartoe opdracht gegeven aan het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE).

Heel belangrijk is dat enkel het advies van de gemeenteraad decretaal verplicht is. De gemeenteraden kunnen het milieubeleidsplan wel voor advies voorleggen aan de gemeentelijke minaraad.

Wat de bijkomende vragen betreft, als er blijkt dat er knelpunten zijn om de adviezen tijdig binnen te krijgen, kunnen we altijd bekijken welke oplossing we daarvoor kunnen vinden. Het is zeker niet de bedoeling om inspraak of openbaar onderzoek te fnuiken. De periode valt inderdaad in de zomer, in juli en augustus, en dat kan als een nadeel worden beschouwd, maar ik ga ervan uit dat er niemand 2 maanden aan één stuk door afwezig is en dat de mogelijkheid dus wel bestaat om voldoende advies te geven.

De heer Bart Martens: Minister, ik heb begrepen dat er alleszins provinciale infosessies komen. Dat de 2 maanden problematisch zijn, heeft niet alleen te maken met de zomerperiode, maar vooral met het feit dat de gemeenteraden advies moeten geven. De gemeenteraad waar ik in zit, komt voor 14 september niet meer samen. Hetzelfde geldt blijkbaar ook voor drie van de vijf provincieraden. Als men niet wat soepel optreedt met de data waarbinnen de adviezen moeten worden geformuleerd, komt het er de facto op neer dat heel wat gemeentebesturen en provincieraden de kans wordt ontnomen om effectief een inbreng te hebben in het proces.

Ik heb nog een vraag. Daarnet werd bij de bespreking van het ontwerp van Vlaams milieubeleidsplan 2011-2015 door de heer Cockx gesteld dat men mogelijk op 1 juli de brief kan versturen aan de bestendige deputaties om vanaf dan de 90 dagen te laten ingaan zodat voor het aflopen van de deadline minstens alle provincieraden zich nog hebben kunnen uitspreken. Gaat u daarop in? Het feit dat de gemeenteraden decretaal verplicht en de provincieraden optioneel advies moeten uitbrengen, maakt dit openbaar onderzoek anders dan de andere, waarbij finaal enkel een college van burgemeester en schepenen nog advies moet uitbrengen. Hier moeten we effectief een beslissing hebben van de verschillende gemeenteraden. Als u dan ook nog het advies van de milieuraad wenst in te willigen, dan is daar toch wel iets meer tijd voor nodig.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, ik wil onderstrepen dat inspraak in de zomer niet werkt. Als u dit au sérieux neemt, moet u toegeven dat die inspraak in de zomer niet werkt, want het is hier reces, de gemeenteraden vergaderen niet en de provincieraden vergaderen niet. Er moet ook worden teruggekoppeld naar adviesraden zoals de milieuraden en ook die vergaderen niet. Er is schoolvakantie, het is de verlofperiode en dus zijn de mensen afwezig of minder betrokken. Als u uw beleid serieus neemt en het wilt toetsen, dan moet u dat op een ander moment doen, goed omkaderd, ingeleid en begeleid. Dit gebeurt nu niet. Nu gebeurt het in de rand en liefst nog op een manier waardoor niemand het te weten komt.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Ik wil dit bevestigen. Toevallig komt morgenavond in Kampenhout onze gemeentelijke milieuviesraad samen, de laatste keer voor september, want in juli en augustus zijn er geen vergaderingen gepland. Onze gemeenteraadszitting vindt plaats op 8 september, en zoals u weet, moet de agenda een dikke week op voorhand uitgestuurd worden. Wij hebben de gewoonte om het advies van de milieuviesraad altijd au sérieux te nemen en grondig te bekijken. Ik hoop dan ook op de nodige soepelheid. Het zou

fantastisch zijn mochten wij in onze gemeenteraad bijvoorbeeld de beslissing kunnen nemen in oktober, en dat de milieuvadviseraden in september nog een gefundeerd en grondig advies zouden kunnen geven, en niet snel snel moeten bijeenkomen om dat te doen. We moeten hun de nodige tijd geven om dat grondig te doen. Het is tenslotte een plan voor 5 jaar.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Blijkbaar komen er een aantal gemeenteraden niet samen in juli en augustus. In mijn gemeente is dat niet zo. Wij blijven daarmee doorgaan. Dat er gedurende 2 maanden geen enkele gemeenteraadszitting zou zijn, vind ik heel lang, maar het kan blijkbaar.

Als er problemen zouden rijzen, moeten we bekijken hoe we ze oplossen, maar het moet natuurlijk wel binnen het decreet blijven. Gemeenten hebben 60 dagen voor openbaar onderzoek en hebben dan 30 dagen om het dossier op de gemeenteraad te brengen. Voor de rest – SERV, Minaraad, provincie, Vlaams Parlement – is het 90 dagen. Als er decretaal een probleem rijst, kunnen we dat nog altijd oplossen, maar we moeten wel binnen het decreet blijven, of we moeten het decreet aanpassen.

De heer Bart Martens: Minister, het punt is dat het decreet op die 8 maanden nu al niet gerespecteerd is. We zouden de verschillende termijnen toch met een zekere soepelheid moeten kunnen benaderen. Er is hier al gezegd dat sommige gemeenten de kans krijgen om het openbaar onderzoek iets later te starten. Misschien moeten we dat op de een of andere manier wel formaliseren door te zeggen binnen welke periode de gemeenten de kans krijgen om het openbaar onderzoek te organiseren en tegen wanneer dan uiteindelijk ook de adviezen van provincieraden en gemeenteraden nog kunnen binnenkomen. Daar moet mijns inziens met de nodige soepelheid tegen aan kunnen worden gekeken.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik vind het niet correct, mijnheer Martens, dat u blijft ingaan op die 8 maanden, terwijl u vanuit de meerderheid zeer goed weet hoe de onderhandelingen gelopen zijn.

De heer Bart Martens: Ik stel voor dat we die voorgeschiedenis hier niet uit de doeken doen, mevrouw Rombouts. *(Opmerkingen)*

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik heb er niet over gesproken, mijnheer Martens. U hebt het zelf aangehaald.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, u stelt dat u achter inspraak en zo staat. Maar vindt u het aanvaardbaar om de termijn van het openbaar onderzoek met pakweg 14 dagen of een maand te verlengen? Goed, het decreet sluit dat misschien wel uit. Ik weet niet hoe we die versoepeling precies kunnen doorvoeren, via een resolutie of via een decreetswijziging, maar er moet toch een oplossing bestaan of uitgewerkt kunnen worden om die procedure ietwat te verlengen? Staat u daar achter?

Minister Joke Schauvliege: Ik heb in mijn antwoord uitdrukkelijk aangegeven dat ik bereid ben om, als er zich problemen voordoen, een oplossing te vinden. Maar ik ga daar niet op vooruitlopen. Laat ons eerst kijken of er problemen zijn, en vervolgens hoe we die eventueel kunnen oplossen.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik heb daarnet aangehaald dat er nog adviezen zijn over andere plannen, die ook in de zomermaanden vallen en waar ook gemeenteraadsbeslissingen voor nodig zijn. We moeten te allen tijde voor alle procedures dezelfde maatregel durven te nemen.

Met de commissie-Berx en de ad-hoccommissie die hier is opgestart om procedures te versnellen in het achterhoofd, denk ik dat wij hier, met de gemeenten die 2 maanden geen gemeenteraad organiseren, een serieus verdragingsmanoeuvre en een aantal procedures

teweegbrengen. We moeten dat ook in het achterhoofd houden en ons afvragen of dat wel wenselijk is.

De heer Bart Martens: Ik stel voor dat de minister en de administratie eens bekijken hoeveel gemeente- en provinciebesturen in de materiële onmogelijkheid verkeren om nog voor de decretaal bepaalde deadline hun advies te geven. In functie daarvan kan dan worden gekeken welke mouw eraan kan worden gepast.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de gevolgen voor het milieu van de door de petroleumfederatie gevraagde verlaging van de belasting op benzine en de stand van zaken met betrekking tot de volledige terugbetaling van de roetfilter en de vergroening van de autofiscaliteit

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, minister, collega's, in een persbericht van de Belgische Petroleumfederatie (BPF), naar aanleiding van de publicatie van haar jaarverslag, belichtte de federatie de felle internationale concurrentie in het raffinagelandschap en de structurele benzineoverschotten waarmee de petroleumraffinaderijen af te rekenen hebben. De BPF vraagt om die reden een nieuw fiscaal evenwicht van diesel en benzine. Het aandeel van diesel in het Belgische motorbrandstoffenverbruik bedraagt volgens de BPF sinds 2007 meer dan 80 percent.

Via het zogenaamde kliksysteem voorziet de Belgische federale overheid in een geleidelijke verhoging van de accijnzen op diesel. De BPF ijvert er nu voor om gelijktijdig de belasting op benzine te verlagen en zo de 'verdieseling' van het wagenpark om te buigen. De voorstellen van de BPF zijn vooral ingegeven door economische motieven en hebben betrekking op federale bevoegdheidsmateries, maar ze kunnen wel milieugevolgen sorteren waarmee de gewestelijke overheden geconfronteerd worden. De accijnzen op brandstoffen zijn een bij uitstek doelmatig middel, potentieel zelfs veel probater dan de middelen waarover de gewesten beschikken, om de milieukwaliteit van het wagenpark te sturen.

Voor de accijnzen op brandstoffen schrijft de Europese regelgeving voor dat ze verplicht identiek moeten zijn voor de hele lidstaat. Wegens de grote impact ervan op het leefmilieu en de volksgezondheid, lijkt het aangewezen dat de accijnspolitiek voor brandstoffen veel strakker via samenwerkingsakkoorden tussen de gewesten gestalte wordt gegeven. De komende federale regeringsonderhandelingen bieden daartoe alvast een gelegenheid.

Het Vlaamse Gewest kan het wagenpark vergroenen via de subsidiëring van roetfilters op dieselwagens of de autofiscaliteit via de verkeersbelastingen en de belasting op de inverkeerstelling (BIV). Laat me met het laatste beginnen. Ik wil er graag aan herinneren dat de Vlaamse Regering al in juli 2007 heeft beslist om de ecoscore uit te werken als basis voor de berekening van de BIV en de jaarlijkse verkeersbelasting. Het is er in de vorige legislatuur niet meer van gekomen.

In het regeerakkoord staat de vergroening van de autofiscaliteit vermeld en ook in het milieubeleidsplan dat we zojuist hebben besproken. Zelf schreef u in uw beleidsnota dat u in samenspraak met de ministers bevoegd voor mobiliteit en financiën zo snel mogelijk werk zult maken van die vergroening van de autofiscaliteit.

Ik citeer uit het beleidsplan: "De basis vormt de milieuprestaties van de wagen, gebaseerd op de ecoscore van de wagen of gelijkwaardig. Ik streef ernaar zo snel mogelijk een samenwerkingsakkoord af te sluiten met de andere gewesten. De hervorming van de verkeersbelastingen zal niet tot minderinkomsten leiden voor de Vlaamse begroting. In

afwachting van het nieuwe systeem voeren we op korte termijn al een bonus-malussysteem voor particuliere wagens in, waarbij er een korting of toeslag op de BIV doorgevoerd zal worden op basis van de milieukeurmerken van de wagen. Het bonus-malussysteem leidt niet tot mindere inkomsten voor de Vlaamse begroting. Sociaal verantwoorde correcties blijven mogelijk.”

Eind maart gaf u in de commissie als antwoord op vragen van onze collega's Dirk de Kort en Mercedes Van Volcem een overzicht van het geplande tijdsplan. De vergroening van de BIV voor particulieren via een bonus-malussysteem wilt u ingevoerd zien vanaf 1 januari 2011, onder voorbehoud van technische haalbaarheid. Voor de hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting, die Vlaanderen vanaf 1 januari zelf zal innen, stemt u af met de andere gewesten.

Minister, bent u namens de Vlaamse Regering bereid in het kader van de door alle politieke partijen gewenste staatshervorming initiatieven te ontwikkelen om de gewesten via samenwerkingsakkoorden een grotere impact te laten krijgen op de voor het leefmilieu en de volksgezondheid zo belangrijke accijnspolitiek op brandstoffen? Zo ja, welke?

Wanneer bent u klaar met de vergroening van de BIV voor particulieren? Welke problemen hebben ervoor gezorgd dat het zo lang duurt? Zal de nieuwe BIV nog van start kunnen gaan op 1 januari 2011?

Wat is de stand van zaken van de subsidiëring van de roetfilters? Heeft deze subsidiëring intussen meer succes?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Ik ben het grotendeels eens met mevrouw De Vroe. Wij zijn uiteraard geen voorstander van een verlaging van de belasting op benzine. Er is meer en meer sprake van een verschuiving van lasten op arbeid naar lasten op milieuvervuiling. We zullen milieuvervuiling zwaarder moeten belasten. Dat is onvermijdelijk.

In de discussie over de begrotingswijziging zijn de maatregelen voor een Vlaamse vergroening van de autofiscaliteit ook aan bod gekomen. De wijziging van het systeem van de roetfilters werd lang geleden al aangekondigd, in oktober of november 2009. Bij mijn weten is het vandaag nog niet aangepast. Is er een evolutie in de hervorming van het premiestelsel voor roetfilters, en hoe zit het met het bonus-malussysteem voor de verkeersbelasting?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Vroe, ik ben het met u eens dat via de accijnzen een bijsturing van het aankoopbeleid van wagens mogelijk is. Het steeds hoger aandeel dieselwagens in ons wagenpark is wellicht minstens ten dele te wijten aan de accijnspolitiek. Dit heeft naast het positieve effect op de CO₂-uitstoot inderdaad ook negatieve gevolgen voor ons leefmilieu, met name inzake fijn stof en NO_x. Om de luchtkwaliteit te verbeteren ben ik er voorstander van om de accijnzen van diesel en benzine bij te stellen. We kunnen echter niet anders dan rekening houden met de ons omringende landen, waar eveneens een prijsverschil bestaat tussen diesel en benzine. Los van de vraag of dit via een staats-hervorming, dan wel via een samenwerkingsakkoord of een herenakkoord moet gebeuren, lijkt het mij wenselijk dat de gewesten nauwer betrokken worden bij de accijnspolitiek op autobrandstoffen, zeker wat betreft de impact ervan op het milieu.

Wat de belasting op inverkeerstelling betreft, kan ik u geruststellen. De Vlaamse Regering besliste op 12 februari laatstleden tot de oprichting van enerzijds een politiek bestuurscomité onder leiding van minister Crevits en anderzijds een ambtelijk coördinatiecomité bestaande uit vertegenwoordigers van de verschillende betrokken departementen. In uitvoering van deze beslissing werd de hervorming van de BIV verder uitgewerkt op basis van een voorstel van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE).

In de nota aan de Vlaamse Regering werd gesteld dat de hervorming zich zal baseren op de Europees gedefinieerde karakteristieken die ook door de Dienst voor Inschrijving van de voertuigen (DIV), als authentieke aanleveringsbron, worden geregistreerd. Dit betekent concreet dat de BIV zich zal baseren op de CO₂-itstoot en Euronorm van de wagen. Een onderscheid zal worden gemaakt tussen benzine- en dieselwagens aangezien de Euronormen voor beide verschillen. Aan het Vlaams Parlement zal de hervorming van de BIV voorgelegd worden bij de goedkeuring van het programmadecreet 2011 in oktober van dit jaar.

Het betreft een ingewikkelde materie waarbij de wijziging van de BIV ook het beoogde resultaat moet hebben, namelijk een vergroening van het wagenpark. Dat streven wij allen na. Om zoveel mogelijk effecten van de wijziging te kunnen inschatten, was enig studiewerk vereist. Daardoor heeft de uitwerking van het concrete voorstel iets langer geduurd. De nota aan de Vlaamse Regering van februari stelde voor de hervorming in te voeren vanaf 1 januari 2011, samen met de overname van de inning van de verkeersbelastingen door het Vlaamse Gewest, weliswaar onder voorbehoud van technische haalbaarheid. Het onderzoek naar de technische haalbaarheid heeft aangetoond dat omwille van de praktische aspecten die bij de overname van de inning komen kijken, de datum van 1 januari 2011 niet mogelijk zal zijn. 1 juli als datum voor de invoering van de nieuwe BIV bleek wel een haalbare optie. De tijd tussen goedkeuring en inwerkingtreding is nodig om een totaal nieuwe berekeningswijze te kunnen implementeren in het Vlaams fiscaal platform en uit te testen of het systeem de BIV correct berekent.

Een ontwerp van besluit tot wijziging van het subsidiebesluit van 2009 werd voorbereid en reeds principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Dit besluit kan definitief worden goedgekeurd na de goedkeuring door het Vlaams Parlement van het begrotingsdecreet bij de begrotingscontrole 2010. Ik heb er uitdrukkelijk voor geopteerd om alle betrokkenen te raadplegen in het kader van de evaluatie van het bestaande subsidiebesluit. Een dergelijke consultatieronde vraagt enige tijd. Daarna volgde de klassieke procedure voor agendering op de ministerraad van de Vlaamse Regering in functie van een adviesvraag aan de Raad van State. Op basis van dit advies moet worden gewacht met een definitieve goedkeuring van het begrotingsdecreet, zoals ik reeds vermeldde. De communicatie zal in overleg met de sector in het najaar worden gepland.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb onthouden dat u bezig bent met het dossier, maar dat de datum van 1 januari 2011 onder voorbehoud is van de technische haalbaarheid en dat de invoering van de nieuwe BIV pas zal gebeuren op 1 juli 2011. Ik hoop dat we daar dan echt op mogen rekenen. We zullen dit als oppositie van nabij volgen.

Het antwoord over de roetfilters heb ik niet zo goed begrepen. Wat is de stand van zaken? Kunt u dat misschien nog even herhalen?

Minister Joke Schauvliege: Het is naar de Vlaamse Regering gegaan. Wij moeten wachten op de goedkeuring door het Vlaams Parlement van de begrotingscontrole 2010 – dat zal volgende week zijn – voor we het in de praktijk kunnen omzetten.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Ik wil nog even in herinnering brengen dat u bij de bespreking van de beleidsnota in de commissie in januari al hebt aangekondigd dat u extra middelen zou nemen. Wij als oppositie hebben dit uiteraard toegejuicht. Bij de bespreking van de beleidsnota in de plenaire vergadering – half maart – hebt u opnieuw gezegd dat het in een eindfase zit. Het is nu half juni. Wij vinden dat het allemaal nogal lang duurt. De subsidiëring heeft zeer weinig succes, maar het is wel heel belangrijk voor de luchtkwaliteit. Dat hebben we tijdens een vorig debat in de plenaire vergadering al besproken. We zullen ook dit van zeer nabij volgen. We hopen dat er ook een grondige publiciteitscampagne zal worden gevoerd. Juli en augustus is geen goede periode om daarin te investeren, maar in september kan er toch

wel een goede campagne worden gevoerd zodat het goed kenbaar wordt gemaakt bij de burgers.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de onduidelijkheid over afwaterende grachten niet in eigendom van de overheid

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Voorzitter, minister, collega's, het gaat eigenlijk over een probleem 'uit het leven gegrepen'. Het leeft en het bestaat op bepaalde plaatsen heel duidelijk.

In Vlaanderen zijn er veel afwaterende grachten die niet in eigendom zijn van de overheid, maar in eigendom van particulieren en bedrijven. Sommige zijn zelfs een gedeelde eigendom indien de gracht de grens vormt tussen twee percelen.

Een deel van deze grachten dient niet uitsluitend voor de afvoer van het hemelwater, maar wordt ook gebruikt voor de afvoer van rioleringswater. Dit zorgt voor overlast bij de eigenaars. Ik heb het dan over reuk, vervuild water dat in de bodem dringt, ongedierte dat wordt aangetrokken enzovoort. Zeker op bouwpercelen is die overlast niet voor de poes.

Om de overlast van het rioolwater op te lossen, stellen de eigenaars dikwijls voor om de vervuilende gracht in te buizen. En dan begint de onduidelijkheid, minister.

Sommige gemeenten zijn van oordeel dat in geval van vervuild water, de grachten moeten worden ingebuisd. Andere gemeenten zijn van oordeel dat de watering is die moet zorgen voor de inbuizing. Volgens een derde categorie gemeenten valt de inbuizing voor rekening van de eigenaar of eigenaars.

De watering is van oordeel dat er niet mag worden ingebuisd omdat er dan geen water kan doorsijpelen in de grond. Dat zou niet volgens de principes zijn van het waterbeheer waarbij men zo veel mogelijk water ter plaatse moet opvangen in plaats van afvoeren. Of het gaat over hemelwater of vervuild water maakt voor de watering geen verschil.

Het gevolg is dat de eigenaar zonder oplossing met de overlast blijft zitten en geen enkele zeggenschap heeft over de gracht, hoewel hij eigenaar is van de grond. Eveneens is onduidelijk wie hoofdelijk aansprakelijk is voor de vervuiling die optreedt in de grond door het doorsijpelende vervuilende water. Bovendien is het ook onduidelijk wie – de gemeente, de watering of de eigenaar – de gracht moet onderhouden en met welke frequentie. Hier komt nog eens bovenop dat de eigenaars een jaarlijkse belasting aan de wateringen betalen, wat het onbegrip bij de bevolking nog groter maakt.

Minister, mag de eigenaar dergelijke vervuilende afwaterende grachten inbuizen en/of moet de gemeente en/of de watering daarvoor instaan? Wie moet de gracht onderhouden en met welke frequentie? Indien dit niet de eigenaar is, hoe kan degene die de gracht moet onderhouden dit doen als de percelen om bij die gracht te geraken niet toegankelijk zijn? Wie is er hoofdelijk aansprakelijk voor de grondvervuiling die optreedt door het insijpelende vervuilde water? Welke mogelijkheden heeft de eigenaar om zijn eigendom tegen vervuiling te beschermen indien de gemeente en/of watering haar verantwoordelijkheid niet neemt?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Keulen, ik ben blij u in deze commissie te mogen begroeten.

De heer Marino Keulen: Ik ben blij dat ik hier tijdelijk asiel krijg.

Minister Joke Schauvliege: Het lozen van huishoudelijk afvalwater via een gracht die in verbinding staat met het openbaar hydrografisch netwerk, moet voldoen aan de toepasselijke milieuvoorwaarden zoals vastgesteld in VLAREM II. Het lozen van ongezuiverd afvalwater is in deze context geen wettelijk aanvaardbaar uitgangspunt. Als vuistregel geldt dat het lozen van huishoudelijk afvalwater in de gewone oppervlaktewateren of in een kunstmatige afvoerweg voor hemelwater, zoals een gracht, verboden is wanneer de openbare weg van openbare riolering is voorzien. Ook voor afvalwater van bedrijven die onderworpen zijn aan de meldingsplicht of de vergunningsplicht, gelden strikte regels voor de plaats van de lozing en de kwaliteit van het afvalwater.

In principe loost men geen ongezuiverd afvalwater in een gracht die in een oppervlaktewater uitmondt. Indien men wil lozen op oppervlaktewater, al dan niet via een gracht, dan moet de kwaliteit van het te lozen water aan strikte voorwaarden beantwoorden.

Na volledige realisatie van de bovengemeentelijke waterzuiveringsinfrastructuur en van de gemeentelijke uitvoeringsplannen voor de aanleg van rioolstelsels en kleinschalige waterzuivering zullen er geen open grachten meer belast mogen zijn met afvalwater. Dat is de ultieme doelstelling. Het inbuizen van grachten louter om kwaliteitsredenen moet dus op termijn worden beschouwd als een nutteloze investering.

Los van de problematiek van de waterkwaliteit, veroorzaakt het inbuizen van grachten ook schade aan het watersysteem. Deze schade moet worden vermeden of toch minstens worden gecompenseerd. Open grachten hebben immers heel wat voordelen voor het watersysteem. Ik verwijs hiervoor naar de krachtlijnen van een omzendbrief uit 1996 met betrekking tot de vaststelling van de code van goede praktijk voor de aanleg van openbare riolen en individuele voorbehandelingsinstallaties. In deze code staat een hoofdstuk 'herwaardering van grachtenstelsels' waarin uitgebreid wordt ingegaan op de functies en het belang van afwateringsgrachten, met inbegrip van het voorkomen van overwelving en inbuizing. Verscheidene gemeentelijke verordeningen verbieden om al deze redenen het inbuizen van grachten.

Als het om een privégracht gaat, dan zijn het de eigenaars van de gracht die kunnen beslissen om in te buizen. Om dat wettig te kunnen uitvoeren, moeten ze beschikken over een stedenbouwkundige vergunning. Er zijn echter situaties waarbij gemeenten, polders of watering en het beheer over die private grachten hebben overgenomen. Zo beheert een gemeente de baangrachten die behoren bij het openbaar domein van de weg evenals de onbevaarbare waterlopen van derde categorie buiten een polder of watering, maar ook private grachten waarover zij een historische erfdienstbaarheid van onderhoud uitoefent. Dat is nog een aparte categorie.

Een polder kan binnen zijn of een watering binnen haar ambtsgebied ook private grachten beheren wanneer die zijn ingeschreven in de lijst van door hen beheerde waterlopen. Het gaat om die waterlopen waarvan men van oordeel is dat het belang van de afwatering langs die gracht het private belang van de omliggende eigenaars overstijgt. Het gaat dus meer over een algemeen dan over een privaat belang.

Als de gracht gelegen is binnen het werkingsgebied van een watering of polder en deze gracht is aangelegd of wordt beheerd door de watering of polder, dan zal de watering of polder het initiatiefrecht hebben met betrekking tot die gracht. Als de gracht ingedeeld is als een waterloop van derde categorie buiten een watering of polder, dan heeft de gemeente het initiatiefrecht. Ook de watering of polder en de gemeente moeten over een stedenbouwkundige vergunning beschikken voor overwelving en inbuizing. Er is nooit sprake van enige inbuizingplicht, mocht dat al blijken. Het is steeds een optie die voorzichtig moet worden afgewogen tegen de negatieve invloed op de waterhuishouding: geen of verminderde insijpeling naar het grondwater, moeilijk te ruimen, minder waterberging enzovoort.

Ik wil ook aangeven dat als de betrokken gracht een baangracht is, de gemeente via het samenwerkingsakkoord met het Vlaamse Gewest gevraagd werd een stedenbouwkundige verordening uit te vaardigen met een toetsingskader voor het overwelven van baangrachten.

Een model daarvoor is terug te vinden op de site van het Waterloket Vlaanderen, www.waterloketvlaanderen.be. U vindt er een specifiek document over de overwelving van baangrachten.

Privégrachten moeten worden onderhouden door hun eigenaars of door de personen die op basis van een pachtovereenkomst of een huurovereenkomst, gebruik maken van de grond waarbij de gracht hoort. Men moet de gracht onderhouden als een goede huisvader. Dit betekent dat men ruimt als het nodig is.

Als de gracht beheerd wordt door een watering, een polder of een gemeente, dan moet dit bestuur instaan voor het onderhoud. Dat is ook het geval als de gracht geklasseerd is als waterloop van derde categorie buiten een watering of polder: de gemeente staat in voor het onderhoud. De watering of polder dient zich bij het ruimen te houden aan de frequentie die is vastgelegd in het bijzonder politiereglement van de watering of polder. De gemeente moet zich richten naar het provinciaal reglement betreffende de onbevaarbare waterlopen. Dat is artikel 7, paragraaf 4. Daar kan aan worden toegevoegd dat men als beheerder van een waterloop ook verplicht kan zijn tussendoor te ruimen wanneer dat noodzakelijk blijkt, om als goede huisvader de gracht te beheren. Verder beschikken deze besturen over een wettelijke erfdiensbaarheid waardoor zij toegang hebben tot de te onderhouden grachten.

Voor het veroorzaken van bodemverontreiniging door het insijpelen van vervuild water gelden in eerste instantie de aansprakelijkheidsregels zoals ze opgenomen zijn in het decreet van 2006 betreffende de bodemsanering en de -bescherming. Het is de veroorzaker van de vervuiling, dus hier degene die het vervuilde water loost in de gracht, die aansprakelijk is als die lozing als een fout kan worden opgevat. Is het vervuilde water afkomstig uit een inrichting die vergunnings- of meldingsplichtig is krachtens het decreet op de milieuvergunningen, dan is het de exploitant van deze inrichting die aansprakelijk is zonder dat moet worden aangetoond dat die daarbij een fout beging. Hier is het wel van belang om aan te geven dat deze regel, die terug te vinden is in artikel 16 van het decreet, enkel geldt als het om nieuwe bodemverontreiniging gaat. Dat betekent dat het een vervuiling is die tot stand is gekomen na 28 oktober 1995. In artikel 17 van dat decreet is ook uitdrukkelijk bepaald dat als meerdere personen op grond van de bepalingen van het decreet aansprakelijk zijn voor een zelfde bodemverontreiniging, zij hoofdelijk aansprakelijk zijn. Voor het overige kan men zich verder beroepen op de aansprakelijkheidsregels uit het burgerlijk wetboek over foutschade en oorzakelijk verband – artikel 1382. Naast foutaansprakelijkheid is het ook mogelijk dat de regels inzake burenhinder van toepassing zijn – dat is artikel 544 van het burgerlijk wetboek –, of dat er sprake is van een gebrekkige zaak, twee aansprakelijkheidsgrondslagen waarbij het niet nodig is om een fout te bewijzen. Ook bij toepassing van het gemene aansprakelijkheidsrecht aanvaardt de rechtspraak dat er sprake is van hoofdelijkheid als één en dezelfde schade veroorzaakt is door meerdere aansprakelijke personen.

Als men van oordeel is dat de gemeente, de watering of de polder het beheer van de grachten niet naar behoren waarneemt, waardoor schade ontstaat, dan moet men zich op basis van het burgerlijk recht en andere wetgeving richten tot de bevoegde instanties, namelijk hoven en rechtbanken, om schadevergoeding te eisen, herstel in natura of dergelijke meer. Er zijn heel wat mogelijkheden, ook een dwangsom bijvoorbeeld. Dat is ook al gebeurd. Dat zijn de bekende instrumenten om onwillige partijen tot actie aan te zetten.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Ik dank u voor de introductie cursus in de basisbeginselen van het recht, minister. Ik dank u vooral voor het uitgebreide antwoord. Ik zou het graag op papier krijgen, want neem van mij aan dat het veel informatie is.

Ik heb de indruk dat dat op papier allemaal goed geregeld is, ik meen dat ernstig, maar dat het in de praktijk wel eens misloopt. Ik heb mijn vraag ingediend op basis van twee klachten van burgers, maar men beweert dat het regelmatig voorkomt. Op het terrein zouden wel degelijk

problemen bestaan. Het is niet alom verspreid, gelukkig maar. Het fenomeen heb ik echter niet aangedikt of uit de duim gezogen.

U hebt telkens aangegeven waar de mensen verhaal kunnen zoeken. Bestaat er een centraal meldpunt? Ik denk aan de VMM of andere instanties. U hebt het zelf vermeld, het gaat om heel veel instellingen en betrokken partijen. Men moet al specialist zijn in grachtenbeheer, een nieuwe toegepaste wetenschap, om daar – letterlijk – niet in te verdrinken. Omwille van de klantvriendelijkheid zouden de mensen ergens moeten terecht kunnen, al was het maar om hen door te verwijzen. Dat kan tegenwoordig allemaal digitaal worden gecentraliseerd. Men kan aan de burger meedelen in welk geval hij waar naartoe moet, bij de gemeente, polders en wateringen of bij de provincie.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Keulen, ik ben het met u eens dat er nogal wat misverstanden over bestaan en ook heel wat wrevel. U hebt zelf heel wat ervaring op het lokale niveau. Ik ook, als schepen in de gemeente Evergem, en het klopt dat de grachten voor heel wat wrevel zorgen. Mijn ervaring is dat de mensen meestal de weg zoeken naar het lokale bestuur, het gemeentebestuur, want dat is dichtbij en het is een aanspreekpunt. Mijn ervaring leert me ook dat ze dan meestal heel goed worden doorverwezen naar de instantie die wel bevoegd is: polders en wateringen, het gewestelijk niveau of een privé-eigenaar, afhankelijk van de situatie die ik daarnet heb geschetst.

Eén algemeen Vlaams meldpunt voor klachten over grachten, zie ik niet zitten, ik geloof echt in het lokale niveau. Wat er wel is – en daar kunnen mensen altijd terecht –, is de Milieuinspectie, want daar is er één centraal punt en kan er worden doorverwezen. Als er echt hinder is of er zijn milieuklachten, is dat volgens mij de instantie die het centrale aanspreekpunt kan zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het tekort aan transparantie in de watersector

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Voorzitter, minister, collega's, ook dit is een punt dat vandaag tandengeknars veroorzaakt en we weten dat dat niet goed is. Vanuit de hoek van de werkgevers, niet door enkele, maar door een ruimere groep, wordt er gesignaleerd dat er wat schort met de waterfactuur van het eerste kwartaal van dit jaar voor de bedrijven die zelf, geheel of gedeeltelijk, hun water oppompen. Het betreft facturen voor de inzameling en het transport van geloosd afvalwater via de rioleringen of grachten, de zogenaamde gemeentelijke vergoeding.

Voor veel van deze bedrijven zijn deze facturen een ondoorzichtig kluwen, ook de facturen komende van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW). De facturen bevatten afrekeningen van voorbije jaren, vermengingen van verschillende zaken en zijn onoverzichtelijk opgesteld, met de nodige onduidelijkheid tot gevolg, laat staan dat er mogelijkheid tot controleren is.

Om de onduidelijkheden uit te klaren kan men normaal gezien terecht bij de centrale directie van de VMW in Brussel. Blijkbaar kregen de bedrijven daar geen antwoord of werden ze van het kastje naar de muur gestuurd of doorverwezen naar de Vlaams Milieumaatschappij (VMM).

Ondertussen hebben een aantal werkgeversfederaties initiatieven genomen, en bijvoorbeeld in Limburg heeft het Verbond van Kristelijke Werkgevers en Kaderleden (VKW) besloten om zelf te fungeren als een aanspreekpunt in de plaats van de VMW, die daarin niet voorziet.

Indien de facturen duidelijk zouden zijn, zouden er al veel problemen vermeden kunnen worden. In 2005 werd de watersector grondig geïntegreerd. Voor gezinnen kwam er de eengemaakte drinkwaterfactuur. Voor de ondernemingen bestaat die alsnog niet.

Daarnaast is er nog een grote problematiek. Het volledig doorrekenen van de kost voor inzameling en zuivering van afvalwater is op het vlak van zuiveringsinfrastructuur niet realistisch. Er stroomt bijna evenveel hemelwater als afvalwater door de gemeentelijke saneringsinfrastructuur waar er geen gescheiden riolering is. Met andere woorden: bedrijven en burgers betalen voor het zuiveren van hemelwater.

Minister, over deze gehele problematiek heb ik de volgende vragen voor u. Wat gaat u doen zodat de VMW tot een goede dienstverlening komt? Tegen wanneer mogen de bedrijven een eengemaakte waterfactuur verwachten?

Hoe gaat u ervoor zorgen dat het principe ‘de vervuiler betaalt’ toegepast zal worden, of met andere woorden dat men niet meer moet betalen voor het zuiveren van het hemelwater, maar dat men betaalt voor het zuiveren van het effectief vervuilde water?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Keulen, de ondoorzichtigheid van de facturatie met betrekking tot de aanrekening van de gemeentelijke vergoeding, is vooral het gevolg van het tijdstip waarop de gegevens voor de eigenwaterwinners beschikbaar zijn. De drinkwatermaatschappijen maken doorgaans gebruik van de gegevens die de VMM gebruikt voor het aanrekenen van de heffing op de waterverontreiniging, omdat dit gevalideerde gegevens zijn. Dit heeft als gevolg dat ofwel de vergoeding aangerekend wordt door middel van tussentijdse facturen met een afrekening zodra de gevalideerde gegevens definitief beschikbaar zijn, ofwel wordt de gemeentelijke vergoeding aangerekend nadat de gevalideerde gegevens definitief beschikbaar zijn. Dit laatste leidt tot een aanrekening met 1 à 2 jaar vertraging.

De regeling van de gemeentelijke vergoedingen wordt vastgelegd op gemeentelijk vlak in een overeenkomst met de gemeente, een gemeentebedrijf, een intercommunale of nog een andere instantie. De meeste overeenkomsten zijn pas na 2007 afgesloten en zijn soms onderhevig aan wijzigingen, ook op het vlak van de aanrekeningen. Dit komt de transparantie van de facturen niet ten goede.

Specifiek voor de VMW is de overschakeling naar een nieuw facturatiesysteem de tweede oorzaak van de onduidelijke facturatie. De VMW maakt zich sterk dat dit een tijdelijk probleem is dat in de loop van 2010 opgelost moet zijn.

Dat VKW met de beste intenties de taak van tussenpersoon zou opnemen, is niet evident, met alle respect voor de belangenbehartiging en de taak dat het op zich wil nemen. De VMW vraagt dat de bedrijven problemen rechtstreeks aan de VMW signaleren, zeker in het geval van betwistingen van facturen. Ik zal aan de VMW ook vragen om de situatie met betrekking tot de facturatie zo snel mogelijk te normaliseren en voldoende aandacht te besteden aan een klantvriendelijke afhandeling van de gestelde vragen. Laat dat duidelijk zijn.

De integrale waterfactuur is reeds sedert 2005 een feit voor onze gezinnen. Ook voor bedrijven werd geopteerd voor een bijdrage via de waterfactuur, en dat vanuit fiscale overwegingen – btw-redenen, om precies te zijn. Een globale integratie was, gelet op het korte tijdsbestek, niet mogelijk.

Ter verdere optimalisatie van de bijdrage/vergoedingsregeling voor bedrijven heeft de toenmalige minister van Leefmilieu in 2008 aan de VMM en de drinkwatermaatschappijen gevraagd om ook ten aanzien van de bedrijven op termijn tot een eengemaakte waterfactuur

te komen. Dat is echter niet evident. Terwijl alle gezinnen hun bijdrage betalen in functie van hun waterverbruik, betalen de bedrijven hun bovengemeentelijke bijdrage immers in functie van de veroorzaakte vervuiling. Dat wordt berekend op basis van meet- en bemonsteringsgegevens, en soms op basis van een forfaitaire berekeningswijze. Aangezien de veroorzaakte vervuiling gedurende het lozingsjaar pas kan worden berekend na afloop van het lozingsjaar en aangezien de bovengemeentelijke bijdrage wordt aangerekend gedurende het lozingsjaar, vergt een eengemaakte waterfactuur een grondige wijziging van de manier van aanrekenen.

De eengemaakte factuur kan op dit moment dus nog niet in het vooruitzicht worden gesteld. Ik blijf er bij de VMM en de drinkwatermaatschappijen op aandringen om daar verder onderzoek naar te verrichten en te bekijken wat mogelijk is.

De factuur voor de bovengemeentelijke saneringsuitgaven, de Aquafinfactuur met andere woorden, wordt betaald door de drinkwatermaatschappijen. Zij gebruiken daarvoor enerzijds de inkomsten uit de bovengemeentelijke saneringsbijdragen en -vergoedingen, verminderd met het inningspercentage, en anderzijds de werkingstoelage die hun sinds 2005 door het Vlaamse Gewest wordt toegekend. Die werkingstoelage bedraagt ongeveer de helft van de Aquafinfactuur.

– *Mevrouw Tinne Rombouts treedt als waarnemend voorzitter op.*

Uit een studie, uitgevoerd in het kader van de kostenterugwinning op het niveau van de bovengemeentelijke afvalwatersanering door de VMM, blijkt dat de saneringskosten, opgesplitst in transportkosten en zuiveringskosten, voor ongeveer 50 percent kunnen worden toegewezen aan de vervuilers. 50 percent van de kosten kon niet worden toegerekend aan de gebruikers en wordt toegewezen aan een zogenaamde ‘black box’. De oorzaak van deze niet-toewijzing ligt onder andere in het afvoeren van hemelwater naar zuiveringsinstallaties, de bijmenging met infiltratiewater en parasitair water en het nog altijd beperkte aandeel van gemengde rioleringsstelsels. Zowel de verdeling over de verschillende doelgroepen als naar de toewijzing van de verschillende kostendrijvers zal in de toekomst, op basis van nog meer gedetailleerde cijfers, verder worden verfijnd.

Wat ik zonet uiteen heb gezet, doet mij besluiten dat het principe ‘de vervuiler betaalt’ vrij goed aansluit bij de resultaten van de studie. Men mag er immers van uitgaan dat de ‘black box’ – de niet-toegewezen vervuiling – gefinancierd wordt door de Vlaamse overheid en niet door de gebruiker. De factuur voor de gemeentelijke saneringsuitgaven gaat over de kosten voor het verzamelen en transporteren van het vervuilde water naar de zuiveringsinstallaties en wordt eveneens betaald door de drinkwatermaatschappijen zelf. Zij gebruiken daarvoor de inkomsten uit de gemeentelijke saneringsbijdragen en -vergoedingen, verminderd met de inningspercentages.

Er zijn dus een aantal redenen voor de ondoorzichtigheid van de facturatie, mijnheer Keulen, maar de specifieke reden van de VMW is wat mij betreft ook onaanvaardbaar en moet zo snel mogelijk worden rechtgezet. Ik hoop u ook wat meer duidelijkheid te hebben verschaft over de bovengemeentelijke saneringsuitgave en het principe ‘de vervuiler betaalt’.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Minister, bedankt voor uw antwoord. Woorden wekken, voorbeelden strekken. Ik hoop dat de intenties die u hebt verwoord over het doorspelen van informatie en dergelijke worden gerealiseerd en dat men ook stappen voorwaarts kan zetten in het verhaal van de eengemaakte factuur voor de bedrijven. Voordat een organisatie als VKW zich in de bres gooit en tussenpersoon speelt of een soort verzamelbekken wordt van klachten en die probeert te kanaliseren richting beleid, moet er toch wel wat meer aan de hand zijn dan twee man en een paardenkop die klagen of een probleem hebben.

Hier zijn ook serieuze, grote bedrijven betrokken partij. Zij betalen jaarlijks belastingen aan de verschillende overheden en de verschillende instanties, en intussen hebben ze toch ook een

stukje miserie, waarvan de belastingbetaler zegt: als dat te maken heeft met het doorspelen van data, van digitalisering of informatisering die nog niet helemaal op punt staat, maakt dat mijn rekening niet, dan is het een taak van de overheid om daar oplossingen voor uit te werken.

Ook wat de eengemaakte factuur betreft, minister, kan ik u alleen maar vragen om wat u hier zegt, binnen een redelijke termijn in de praktijk op het terrein te realiseren. Waarvoor dank.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■